

С ЛЮБОВ И ВСЕОТДАЙНОСТ КЪМ СВОИТЕ ВЪЗПИТАНИЦИ

Величка Стоянова Петрова навърши 75 години на 24 август 2011г. Един юбилей, който ми предоставя приятния повод да разкажа, макар и накратко, за тази забележителна учителка.

В. Стоянова завършва Учителския институт в град Хасково през 1956 година със специалност химия, биология, география и рисуване (покъсно учи и задочно в Химическия факултет на Софийския университет). Започва веднага учителската си кариера в с. Ново село до Свиленград. Като преподавател по география, тя е инициатор за създаването на учебна географска площадка. Под нейно ръководство и лично участие, заедно с ученици, родители и обществеността от гара Свиленград, е построена първата в страната географска площадка с възможност за метеорологични измервания. Тази площадка става пример за свързване на учебния процес с наблюдаваните природни явления. С уредите, с които разполага площадката, учениците извършват измервания и съдействат при изготвяне на прогнозните бюлетени за времето в този район. Заедно с ученици, В. Стоянова изработва голяма циментова карта на България и европейския континент. Нейната всеотдайна работа в училище не остава незабелязана. Удостоена е със званието „доброволен сътрудник” към отдел „Просвета” – Хасково, с право да посещава учители по химия, география и биология и да споделя опита си с колегите. Всъщност, при тези посещения, процесът е бил винаги двустранен. Предавайки своя опит, тя също намира с какво да обогати познанията си, учейки се от другите. Дейността си на доброволен сътрудник отчита пред отдел „Просвета” – Хасково.

Като преподавател по биология, върху нея пада и отговорността за опитното поле към училището, където учениците влагат труд и свързват наученото с практиката. Някои от откритите уроци по биология Стоянова провежда на опитното поле. Тези уроци онагледяват още по-добре обвързването на теорията и практиката и установения позитивен контакт между ученици и преподавател.

Към преките училищни задължения на В. Стоянова се прибавят и обществените – изнасяне на различни беседи като редовен лектор към читалището в Свиленград. Тя участва и като лектор в организирани курсове от отдел „Просвета” – Свиленград с преподаватели по химия, география и биология.

От септември 1967 г. В. Стоянова е редовен преподавател по химия в новооткритото 10 Основно училище “Кирил и Методий” в град Стара Загора. Под нейно ръководство, съвместно с ученици, родители и общественост, за шест месеца кабинетът по химия е изцяло създаден и получава званието „Базов кабинет”. Това е един от десетте базови кабинети в България по това време. В. Стоянова с ентузиазъм създава и препаративната стая към кабинета. Богатата сбирка съдържа 1600

етикетирани реактивни стъкла и банки със съответните вещества, необходими за химичните демонстрации провеждани от учителя и за всяко лабораторно занятия в 7. и 8. клас.

В създадения кабинет по химия е монтирана и голяма демонстрационна маса за преподавателя с командно табло за електрифицирана светеща Периодична система. В помощ към учебния процес са камината, където учителят собственоръчно демонстрира получаването на някои вещества и химични взаимодействия, магнитна дъска с химични символи и електронно табло, което демонстрира строежа на атомите на първите двадесет елемента от Периодичната таблица. Всичко това създава много добра обстановка за ефективна работа при обучението по химия.

Всички посетили кабинета – учители и специалисти, оценяват високо работата на екипа от преподавател, ученици и родители. На Националната

конференция по химия, проведена в град Русе, В.Стоянова получава Втора награда за изработена индивидуална масичка за лабораторни упражнения.

През 1983 г. В. Стоянова получава предложение да работи по заместване в 133 ЕСПУ „А.С.Пушкин”, гр. София. Това е едно признание за досегашната ѝ работа, но и едно предизвикателство. Как да напусне добре уредения си кабинет в Стара Загора и да тръгне за столицата, където бъдещето е забулено в неизвестност. Но професионалният ѝ инстинкт я насочва да предприеме тази стъпка. Последвалите години на ентусиазиран труд с богата класна и извънкласна дейност с ученици, съдейства за нейното професионално израстване. Умението ѝ да стимулира учениците си в разнообразни форми на работа, провокира творческите способности на учениците и резултатите са наистина впечатляващи.

Всяка учебна година В. Стоянова провежда празници на химията – вечери посветени на химията или на юбилейни годишнини на известни химици – Д. Ив. Менделеев, М. Кюри, Ас. Златаров, М. Ломоносов.

Дейностите, свързани със 150-годишнината от рождението на Д. Ив. Менделеев в 133 ЕСПУ остават трайни следи, както на участващите ученици, така и на присъстващите на тържеството. Сред гостите са Анна Василева, работила 10 години в Дубна (в научноизследователския център), край Москва, проф. Б. Бончев – физик от СУ, методици от ЦИУУ и ИУУ София, руски представители от клуба за “Българо-съветска дружба”, журналисти. В края на учебната година, учениците, взели участие в мероприятията, свързани със 150-годишнината от рождението на Д. Менделеев, провеждат осемдневна екскурзия до Ленинград и Москва. В Ленинград те посещават Института по метеорология “Д. Ив. Менделеев”, където на В. Стоянова е връчена значка и юбилеен медал с портрета на Менделеев. Проведените вълнуващи срещи с руски ученици и сътрудници към образованието остават незабравими спомени у групата български ученици от 133 училище.

Особено полезни за учениците са проведените извънкласни дейности, свързани с живота и дейността на Асен Златаров. Изготвен е сборник от снимки и материали (спомени, стихотворения, кръстословици)

на проведена вечер, посветена на 100 годишнината от рождението на този забележителен български химик в 6.Основно училище „Граф Игнатиев”, където В. Стоянова работи пак по заместване. Организираното посещение в родния дом на Ас. Златаров в Хасково и проведената среща-разговор с по-малкия син на учения – Светозар, в апартамента, където е живял Ас. Златаров в София, остават трайни следи у подрастващите. В отговор на проявения интерес от страна на колегите си от 6. Основно училище към този български химик, В. Стоянова организира среща с братовчед на Ас. Златаров. Независимо от напредналата възраст на събеседника (93 години), със своя жив и увлекателен разказ, той възкръсва спомени от детството, младостта и зрялата възраст на своя знаменит братовчед.

За учебната 1986-1987 г. В.Стоянова получава предложение да работи в 96 СОУ по заместване за три и половина учебни години. И тук чудесната творческа амалгама, която се създава между преподавател и ученици дава добри резултати. Отбелязана е 120-годишнината от рождението на Мария Склодовска-Кюри. Създадена е “Златна книга” с произведения на ученици – стихотворения, есета, проучвания за живота и дейността на Мария Кюри. В изложбената зала на училището е подредена чудесна експозиция, разкриваща научната дейност и нравствения облик на тази изключителна жена.

Установените контакти с Полския културно-информационен център и предоставените филмов и информационни материали, превръщат проведеното тържество във вълнуващ празник. Представител на Полша от културния център отправя своята благодарност към учителката В.Стоянова и директорката Ст. Стелиянова, за забележителното, единствено по мащаба

си в българските училища, отбелязване на 120-годишнината от рождението на великата учена с полски произход.

По покана на Полския културно-информационен център, В. Стоянова и група ученици посещават музея “Мария Склодовска-Кюри” във Варшава. На музея са предадени албум с фотоси и материали, демонстриращи отбелязването на юбилея на М. Кюри в 96 СОУ.

Незабравима за учениците от 96 СОУ ще остане и срещата с автора на книгата “Мъдрост и красота”, разкриваща живота и дейността на Асен Златаров. Авторът е трогнат от живия интерес, който учениците проявяват и тяхната осведоменост за живота и дейността на този изявен български химик. Като спомен от тази вълнуваща среща, остава подарената от автора книга за Ас. Златаров, с обръщение: ”На прекрасните, лъчезарни деца пожелавам от сърце да следват пътя на Асен Златаров. Такива, каквито ви видях, вярвам, че от вашата среда, по неговия път ще се родят изобретатели. Искрено ваш, Здравко Митовски, 04.03.1987 г.”

Особен интерес В. Стоянова проявява към билките и тяхното приложение. Този интерес тя умело предава и на учениците си не само в рамките на учебната година, но и по време на летните лагери като ръководител на Международния детски лагер в Равда, Бургаско. Съдейства за организиране на изяви по химия, биология и география, изложби с творчество на ученици от България, Полша, Чехия, бившия СССР и Германската демократична република, като продължение на училищните дейности в по-големи мащаби.

Изучаването на билките в България е увлечение, на което В. Стоянова отдава задълбочено внимание. На проведената Национална научна сесия

по химия в град Шумен през юли 1981 година, по случай 1300 години България, тя участва с доклад на тема “Билколечението в Старозагорско”, който е посрещнат с голям интерес. Своята задълбочена работа върху билколечението тя систематизира в издадените през 2000 година две книжки: “Джобен билков наръчник”, първа и втора част. След пенсионирането си работи и като сътрудник към вестник “Знахар у дома”. Читателите от цялата страна изразяват с писма своите благодарности за предлаганите от нея рецепти. Много от техните оценки са помествани във вестника. Това е една високоморална награда за всеотдайния ѝ труд в областта на билколечението.

Като признание за високоефективните резултати в класните и извънкласни форми на работа, Величка Стоянова е била базов учител към ИУУ в Стара Загора и ЦИУУ – София, където често е била и лектор, споделяйки своя опит. Тя получава всички степени за клас квалификация (по тогавашната система за квалификация на учителите – трети, втори и първи клас). Участвала е в авторски колектив за написване и издаване на учебник по химия за седми клас, заедно с Рада Николова (методист) и Стоян Драголов (базов учител) от Ст. Загора.

Освен учител и ръководител, тя винаги е била и приятел на учениците си. Умението да предразположи младите хора към творчески изяви, да насочва и организира дейностите на учениците си, са разковничето на нейните професионални успехи. Опитът ѝ като

преподавател е представян пред учителите от отдел “Просвета” в Хасково, Ст.Загора и София и в периодичните издания – сп. „Химия и биология”, сп. „География”, в-к „Войн” и др.

Така неусетно се натрупва тридесет и пет години преподавателски стаж в основния курс. Тридесет и пет години, отдадени на подрастващите, изпълнени с много ентусиазъм и творчество. Нейният живот и професионални изяви са просто една епопея за учителска всеотдайност и любов към младите хора – нейните ученици. Добре подредените албуми със снимки и папки с материали от работата през тези години, съхраняват спомените за тези вдъхновени години.

Мария Добрева, Фондация “Вигория”